

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11421/2025
25.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 51/24 од 11.10.2024. године, у седници одржаној дана 25.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 51/24 од 11.10.2024. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 51/24 од 11.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду Прр1 152/21 од 28.09.2023. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати 20.894,07 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на досуђени износ од 20.894,07 динара исплати законску затезну камату почев од 31.07.2012. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 72.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 51/24 од 11.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и четвртом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу на досуђени износ накнаде имовинске штете од 20.894,07 динара исплати законску затезну камату почев од 12.07.2021. године до исплате, а одбијен захтев за тражену законску затезну камату за период од 31.07.2012. године до 11.07.2021. године. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом

изреке првостепене пресуде тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 86.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија), због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначи судска пракса или ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Ставом другим тог члана прописано је да оцену дозвољености и основаности посебне ревизије даје Врховни суд у већу од пет судија.

Предмет тражене правне заштите у овом спору је новчано обештећење за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року.

Одредбом члана 22. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник Републике Србије, број 40/2015 и 92/2023) прописано је да право на правично задовољење има странка чији је приговор усвојен, а која није поднела жалбу, затим странка чија је жалба одбијена уз потврђивање првостепеног решења о усвајању приговора и странка чија је жалба усвојена. Чланом 23. став 1. тачка 1. тог закона прописано је да је врста правичног задовољења и право на исплату новчаног обештећења за неимовинску штету која је странци изазвана повредом права на суђење у разумном року (новчано обештећење), а чланом 26. да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за новчано обештећење у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење. Поред права на новчано обештећење, и независно од тог права као вида нематеријалне штете, овај закон у члану 31. прописује право на накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року.

У споровима за накнаду имовинске штете настале због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су, без њихове кривице, остала неизморена у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, редовни судови следе правне ставове изражене у одлукама Европског суда за људска права донетим против Републике Србије и одлукама Уставног суда. Тим ставовима успостављена је „директна“ одговорност државе за обавезе привредних субјеката који нису уживали довољну институционалну и оперативну независност од државе, и то без утврђивања узрочно-последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и настале штете. Тај став садржи и закључак Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, донет у поступку решавања спорног правног питања, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (допуна закључка од 02.11.2018. године,

усвојена је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године).

Одлука у конкретном случају не одступа од других одлука у битно истоврсним чињеничноправним споровима и израженим ставом. Тужиочево потраживање потиче из радног односа са стечајним дужником „Инвестбанка“ ад Београд, које потраживање је признато у стечајном поступку у укупном износу од 23.829,33 динара и остало ненаплаћено у поступку стечаја, у којем је правноснажним решењем утврђено да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року. Стечајни дужник је привредни субјект који је у време настанка тужиочевог потраживања пословао са већинским друштвеним капиталом. Од утврђеног износа потраживања тужиоцу је досуђен тражени износ од 20.894,07 динара (умањен за износе од 1.961, 07 динара, 557,16 динара и 416,46 динара), са законском затезном каматом од подношења тужбе (12.07.2021. године), јер је тужена подношењем тужбе позвана на испуњење обавезе накнаде имовинске штете због утврђене повреде права на суђење у разумном року.

Из наведених разлога, обзиром да у овом спору није потребно ново тумачење права нити је потребно да се уједначи судска пракса, размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, на основу члана 404. ЗПП одлучено је као у првом ставу изреке.

Према одредби члана 479. став 6. ЗПП, против одлуке другостепеног суда у поступку у спору мале вредности ревизија није дозвољена, због чега се не примењује ни одредба члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је на основу члана 413. тог закона, одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић